DOMSTOLENS DOM
AF 4. FEBRUAR 1965[1]

S. à r. l. Albatros
mod Société des pétroles et des combustibles liøuides (Sopéco)
(anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af civilretten i Rom)

Sag 20/64

S a m m e n d r a g

1. *Retspleje — præjudiciel afgørelse — Domstolens kompetence — fortolkning (EØF-traktaten, artikel 177)*

2. *Retspleje — præjudiciel afgørelse — Domstolens kompetence — grænser (EØF-traktaten, artikel 177)*

3. *Afskaffelse af de kvantitative restriktioner — fremgangsmåde*

1. Jf. sammendrag nr. 1 i sag 6/64.
2. Jf. sammendrag nr. 2 i sag 6/64.
3. Traktaten indebærer ikke en øjeblikkelig afskaffelse af de kontrolforanstaltninger ved indførsel, som var gældende på dens ikrafttrædelsestidspunkt, men indeholder derimod et forbud mod enhver ny restriktion eller forskelsbehandling, en pligt til gradvis at afskaffe gældende restriktioner og former for forskelsbehandling samt et krav om, at de senest ved overgangsperiodens udløb forsvinder fuldstændigt.

I sag 20/64

angående en anmodning om fortolkning af traktatens 30, 31, 32, 35 og 37, indgivet i henhold til artikel 177 i traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab af civilretten i Rom i den sag, der verserer for denne ret mellem

S.A R.L. ALBATROS, med hovedsæde i Rom,

og

SOCIÉTÉ DES PÉTROLES ET DES COMBUSTIBLES LIQUIDES (SOPÉCO), med hovedsæde i Paris,

1 — Processprog: Italiensk.

afsiger

DOMSTOLEN

sammensat af: præsidenten Ch. L. Hammes, afdelingsformændene A. M. Donner (refererende) og R. Lecourt, dommerne L. Delvaux, A. Trabucchi, W. Strauß og R. Monaco,

generaladvokat: J. Gand
justitssekretær: A. Van Houtte

følgende

DOM

Præmisser

Vedrørende Domstolens kompetence

Der klages over, at der med de spørgsmål, som er forelagt Domstolen, sigtes mod en prøvelse på grundlag af artikel 177 af, om en medlemsstats love og administrative retsakter er i overensstemmelse med traktaten;

ifølge nævnte artikel kan de nationale domsmyndigheder anmode Domstolen om præjudicielt at afgøre spørgsmål om »fortolkning af traktaten«, såfremt et sådant spørgsmål rejses for dem;

Domstolen kan imidlertid på grundlag af denne bestemmelse hverken anvende traktaten på et bestemt sagsforhold eller efterprøve en intern retsakts gyldighed i forhold til traktaten, således som den har fået til opgave at gøre det i artiklerne 169 og 170;

den kan dog af teksten i den anmodning, som er forelagt af en national domsmyndighed, uddrage de spørgsmål, som falder ind under en præjudiciel fortolkning af traktaten;

den skal herefter i det foreliggende tilfælde ikke efterprøve gyldigheden af den franske lovgivning om olieimport i forhold til traktaten men fortolke traktatens bestemmelser i forhold til de retlige omstændigheder, som er anført af civilretten i Rom;

det bebrejdes den sidstnævnte, at den, navnlig ved spørgsmålene B og D, har anmodet om en fortolkning af traktaten, som ikke er nødvendig for resultatet af den sag, der er indbragt for den;

imidlertid tillader artikel 177, som er baseret på en skarp adskillelse af de nationale domsmyndigheders og Domstolens virksomhed, sidstnævnte hverken at vurdere det enkelte tilfældes faktiske omstændigheder eller at efterprøve grundene til fortolkningsanmodningen;

de rejste indsigelser imod Domstolens kompetence vil herefter være at forkaste.

Vedrørende realiteten

Det følger af forelæggelseskendelsen fra civilretten i Rom, at spørgsmålene er rejst på grundlag af en sag om opfyldelse af en kontrakt eller erstatning for den skade, som nævnte kontrakts ophævelse ville medføre, en sag, hvori der var rejst to indsigelser, som for den enes vedkommende blev støttet på nævnte kontrakts ugyldighed på grund af en væsentlig retsvildfarelse, for den andens på umuligheden af at opfylde den på grund af den uforudselige omstændighed, at en af medlemsstaterne tilsidesatte traktaten;

det præciseres i øvrigt i den nævnte kendelse, at formålet med det præjudicielle spørgsmål først og fremmest er at vurdere den virkning, som de i kendelsen nævnte fællesskabsretlige liberaliseringsregler, der betragtes som regler hidrørende fra en »supranational« retsorden, som er fælles for parterne i sagen, har på bestemmelserne og den retlige ordning vedrørende de i den nævnte kontrakt omhandlede olieprodukter.

Domstolen kan ikke, som det allerede er bemærket, besvare de stillede spørgsmål, for så vidt som de forudsætter en undersøgelse af den ordning for olieimport, som følger af den franske lov af 30. marts 1928 og de heraf afledte bestemmelser;

følgelig skal det ikke undersøges, om den førnævnte franske ordning er et nationalt monopol i henhold til traktatens artikel 37.

Det må med henblik på den foreliggende sag undersøges, om der i traktaten under overgangsperioden, og navnlig i 1959, hvor den påberåbte væsentlige retsvildfarelse og umulighed af at præstere ydelsen indtraf, var lovlig hjemmel til i medlemsstaternes lovgivning at fravige den ene eller den anden af de bestemmelser i kapitlet om ophævelse af de kvantitative restriktioner mellem medlemsstaterne, som er nævnt i forelæggelseskendelsen.

Det nævnte kapitel indeholder to kategorier af bestemmelser, som har betydning i den foreliggende sag;

den ene kategori, som findes ikke blot i traktatens artikel 31, stk. 1, og 32, stk. 1, men ligeledes i artikel 37, stk. 2, og som indeholder forbud mod enhver skærpelse af de på tidspunktet for traktatens ikrafttræden gældende restriktioner samt al forskels-

behandling og alle foranstaltninger med tilsvarende virkning, finder, ifølge sin natur, alene anvendelse på nationale foranstaltninger, som ligger efter det nævnte tidspunkt.

andre bestemmelser optræder både i artikel 32, stk. 2 og 33, hvori det bestemmes, at de kvantitative restriktioner skal afskaffes gradvist i løbet af overgangsperioden i et vist tempo, og i artikel 37, stk. 1 og 3, hvori det foreskrives, at de statslige monopoler tilpasses gradvis i et tempo, som svarer til det, der er fastsat i artiklerne 30—40 for de samme varer;

dels indebærer grundtanken om gradvished, at de nationale lovgivninger på de af de nævnte artikler omfattede områder ikke skal afskaffes pludseligt og fuldstændigt;

dels tillader det foreskrevne tilpasningstempo ikke en generel forudgående fastsættelse af de tidspunkter i overgangsperioden, hvorpå de hindringer, der er tale om i nærværende sag, skal være forsvundet, men betyder, at medlemsstaterne dog ikke var forpligtet til at afskaffe dem fuldstændigt straks fra 1959;

følgelig indebærer traktaten ikke, at alle de kontrolforanstaltninger ved indførsel, som var gældende på dens ikrafttrædelsestidspunkt, skulle afskaffes øjeblikkeligt, men indeholder derimod et forbud mod enhver ny restriktion eller forskelsbehandling, en pligt til gradvis at afskaffe de gældende restriktioner og former for forskelsbehandling samt et krav om deres fuldstændige forsvinden senest ved udløbet af overgangsperioden;

de, der føler sig krænket ved en medlemsstats ulovlige bestemmelser, kan i øvrigt altid anlægge sag ved de kompetente domsmyndigheder i den pågældende stat for at få dem efterprøvet og annulleret, hvorved der tilstræbes en effektiv sikring af de pågældendes rettigheder og interesser, idet dog de nævnte domsmyndigheder, fakultativt eller ej, afhængig af sagen, kan benytte sig af artikel 177-proceduren for at få fastlagt en fortolkning, som er ens for hele Fællesskabet, af de indviklede bestemmelser i det nævnte kapitel 2 og deres sammenhæng;

ovennævnte betragtninger gælder uden undtagelse for de spørgsmål, som er stillet af civilretten i Rom, uden at der er grund til at betragte dem enkeltvis;

det skal heller ikke i nærværende sag undersøges, om anvendelsen af artikel 37 på statslige monopoler udelukker, at enhver anden bestemmelse i kapitlet om ophævelse af de kvantitative restriktioner mellem medlemsstaterne kan finde anvendelse, da virkningen af de to fortolkninger er ens inden for rammerne af de retlige omstændigheder, som civilretten har beskrevet;

det skal endelig ikke i nærværende sag efterprøves, hvilke af de af civilretten nævnte bestemmelser, der gælder umiddelbart for medlemsstaternes borgere;

herefter skal de stillede spørgsmål blot besvares med, at ingen af de af traktatens artikler, som er nævnt heri, indebærer en fuldstændig ophævelse på traktatens ikrafttrædelsestidspunkt af de dengang gældende kvantitative restriktioner, former for forskelsbehandling eller foranstaltninger med tilsvarende virkning eller forpligter staterne til helt at afskaffe dem straks fra 1959.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN

for ret:

Ingen af de traktatartikler, som er nævnt af civilretten i Rom, indebærer den fuldstændige ophævelse på traktatens ikrafttrædelsestidspunkt af de dengang gældende kvantitative restriktioner, former for forskelsbehandling eller foranstaltninger med tilsvarende virkning eller forpligter staterne til helt at afskaffe dem straks fra 1959.

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 4. februar 1965.

A. Van Houtte
Justitssekretær

Ch. L. Hammes
Præsident

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT JOSEPH GAND FREMSAT DEN 2. DECEMBER 1964

Høje Ret.

De anmodninger om præjudicielle afgørelser, som af medlemsstaternes retter forelægges Domstolen, kan inddeles i to skarpt adskilte kategorier. Snart spørges der om rækkevidden af særlige bestemmelser i fællesskabsforordninger, som kun kan interessere enkelte specialister; snart anmoder man derimod Domstolen om med henblik på løsningen af en sag, der tilsyneladende er ganske banal, at fortolke særlige, grundlæggende artikler i Rom-traktaten.

Nærværende sag hører klart under den anden kategori. En milanesisk advokats afslag på at betale en elektricitetsregning førte til, at Domstolen i sin dom af 15. juli dette år udtalte sig om visse aspekter af etableringsretten og ordningen med statslige monopoler. I dag er det i anledning af den manglende opfyldelse af en kontrakt om indførsel i Frankrig af 6 000 tons benzin, at civilretten i Rom forelægger fire spørgsmål om fortolkning af traktatens artikler 30—37 om kvantitative restriktioner og monopoler, spørgsmål, der stilles med henblik på den ordning, som gælder for indførsel i Frankrig af kulbrinter.

Det er tilstrækkeligt at sige, at den juridiske rækkevidde og praktiske betydning af den dom, som skal afsiges, rækker ud over in-